

JOSIP ROSSI RESTAURATOR RADOVA TRIPA KOKOLJE

MIROSLAV MONTANI

Slikarska analiza radova Tripa Kokolje, ranog baroknog slikara, vrši se uglavnom proučavajući slike u svetištu Gospe od Škrpjela, nakon izvršenog restauriranja.

Iz tih razloga potrebno je iznijeti činjenice, koje bi mogle korigirati tu analizu.

Iz proglasa općinskog upraviteljstva u Perastu¹⁾ od studenog 1883. g. (koji je uživao jus patronata nad svetištem od rani-

¹⁾ N.ro 361.

Sugrađani!

Složni rad našijeh djedova ostavio je nam sjajnijeh spomenika njihovog domoljublja i njihove pobožnosti, kojijema punim pravom možemo se dičiti. Pri žalostnom sadašnjem nazadku domovine njegda toli slavne, nije nam se nadati u bolju budućnost; slabe su naše sile da bi mogle proizvesti novijeh slavnijeh djela. Dali naša ljubav prama rodnom mjestu, na koju nas nukuje uspomena našijeh starijeh i naša pobožnost strogo nam nalažu, da nastojimo i da sudjelujemo kojim mu drago požrtvovanjem, da bi smo barem sačuvali ono što su oni nama na opću diku ostavili.

Najsajjniji spomenik njihovog složnog rada i njihove pobožnosti jest zanago Hram Bl. Djev. od Skrpjela, alem-kami i ures cijele Boke, da pače cijele pokrajine, gdje slike našeg sugrađanina Tripa Kopolje najljepši su mu nakit. Poznato je našim Sugrađanima koliko su te slike kroz dva vijeka vremenom oštećene bile, te zahtijevaju da se prije poprave da se nebi kašnje imao žaliti gubitak djela izvrstna u sebi, a za nas, sugrađane valjanog slikara od osobite dike. Poznato je također našijem Sugrađanima, da obični prihodi crkve ne dopuštaju da se promisli o radnji, koja iziskuje ne malijeh trošaka, da nebi Općinsko Upraviteljstvo polagalo svoje uzdanje u pobožnost i jednodušno saučešće svojijeh Sugrađana. U toj nadi Upraviteljstvo se dogovorilo sa valjanijem umjetnikom O. Josipom Rossi, koji, osim što nam pruža najbolje jamstvo, nudi nam također i najpovoljnije uvjete. Za samo 1500 forinta on bi se zauzeo za cijelo popravljenje, dočim nuzgredni troškovi, koji bi mogli iznositi, kakvijeh 500 forinta, imali bi ostati na teret Crkve.

U ovu čisto domoljubnu i pobožnu svrhu, ovo Općinsko Upraviteljstvo, koje uživa jus-patronat Hrama, upravlja najtopliji poziv na svoje Sugrađane, da složno, ko u svakoj drugoj prigodi, izvole doći u pomoć svojijem prinosom, da se izvrši ova radnja, koja će biti na slavu Blažene Djevice i na diku domovine.

jih vremena), upućenog sugrađanima, kojim se traži prinos za restauriranje slika, vidi se, da su slike u svetištu Gospe od Škrpjela u propadanju i da ih je potrebno hitno popraviti.

Za restauriranje slika iz svetišta Gospe od Škrpjela natjecao se Josip Rossi i drugi restauratori, kao što navodi Srećko Vulović u svojoj knjizi »Gospa od Škrpjela«: »... da je stranac prećerivao pitajući veliku svotu«. Kako znamo, restauriranje svetišta Gospe od Škrpjela je povjereno o. Josipu Rossiju.

Taj rad trebao je biti izvršen za godinu dana, međutim je bio dovršen tek 1885. g.

O. Josip Rossi, slikar restaurator, rođen je u Trstu 23. kolovoza 1843. g., umro u Zadru 5. I. 1890. g. a pokopan u franjevačkoj grobnici na Ugljanu. Nakon svršene gimnazije i bogoslovijske škole u Zadru, postavljen je za učitelja u Koprnu, gdje je službovao kraće vrijeme. Kako je pokazivao smisla za slikarstvo, pošalje ga hvarski biskup Carev u Rim nekom fratruljniku slikaru, da bi izučio slikarstvo. G. 1867., u svojoj 24. godini, upisuje se u umjetničku akademiju u Veneciji, na kojoj je diplomirao. Tu druguje sa slikarom Favrettom. G. 1879. vraća se u Zadar, gdje u samostanu sv. Franje ima atelier. G. 1887. ponovo odlazi u Rim na poziv starješine franjevačkog reda i s franjevcem slikarom Celestinom Medovićem slika crkvu s. Antonio Nuovo u Via Merulano. 9. XI. 1889. g. vraća se u Zadar, gdje ostaje do smrti.

Slikarstvo mu nosi obilježje sladunjavog kolorita često kričavih boja, a bavi se isključivo religioznom tematikom i portretima. Zabilježeni su ovi njegovi radovi: Dubrovnik, crkva sv. Vlaha — oltarna slika sv. Vlaha, koji blagoslivlja Dubroviik; crkva Male Braće — sv. Franjo u slavi. Ova slika je zamijenjena sa slikom sv. Franje Celestina Medovića. Rijeka, Kapucinska crkva — sv. Franjo u Alvernu; Korčula, Otok — sv. Franjo u ekstazi; Perast, Gospa od Škrpjela — Bezgriješno začće; sličnu sliku je napravio i za o. Stuparića; Polešnik, oltarna slika župne crkve; Rim, S. Francesco Nuovo — sv. Margareta iz Cortone i Smrt. sv. Josipa; slika sv. Katarine za jednu crkvu u

S toga moli pobožne dobroćince, da bi izvolili potpisati u pridruženome imeniku onaj što je moguće veći prinos, što ih pobožnost i poznata darežljivost uzbude ponukovati, i da ga izvole potpisanome poslati kroz godinu dana, za koje vrijeme radnja biti će dovršena.

Peraštani! Pokažimo i ovom prigodom, da smo vrijedni sinovi našijeh praotaca.

DALL'AMMINISTRAZIONE COMUNALE

Perasto 26 Novembre 1883

Pečat:

Comune di Perasto

Obćina Peraška

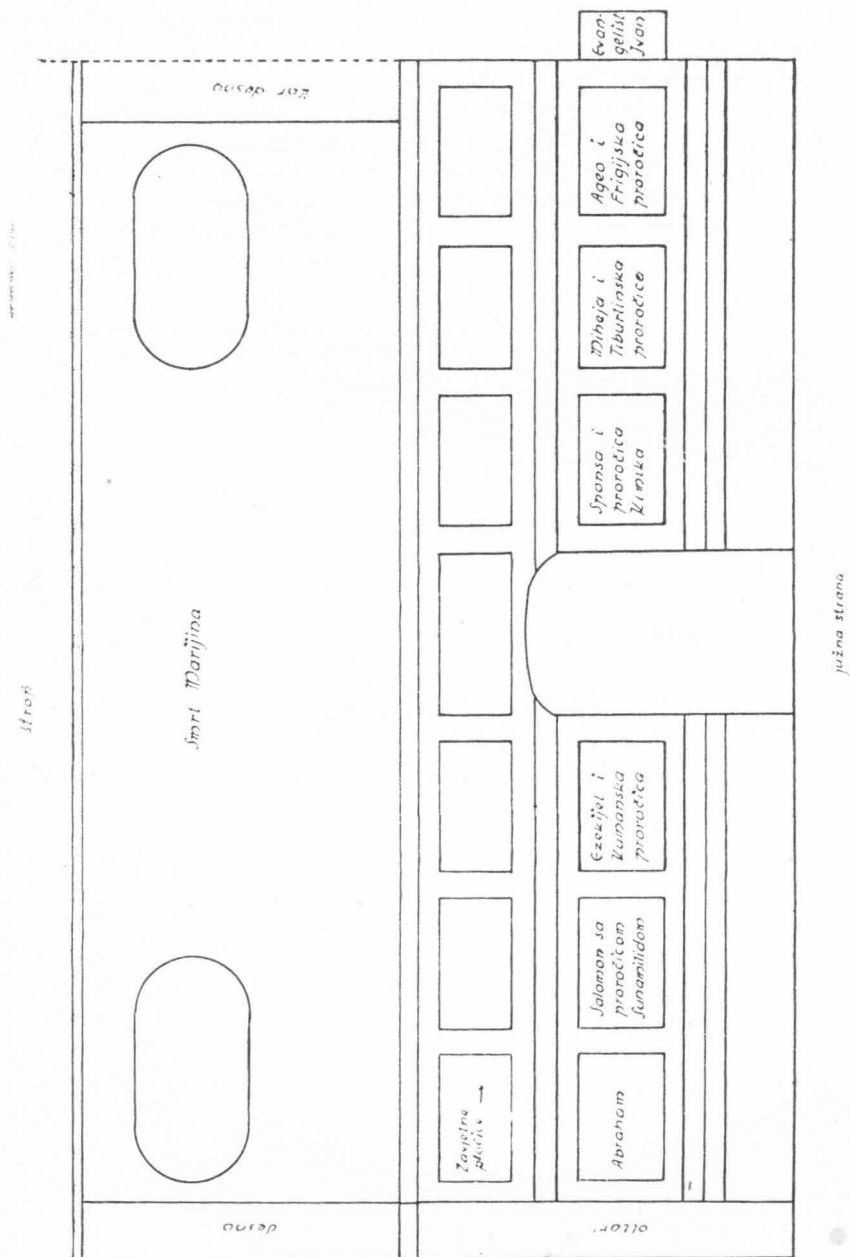
Il Podesta

M. M. Ballović

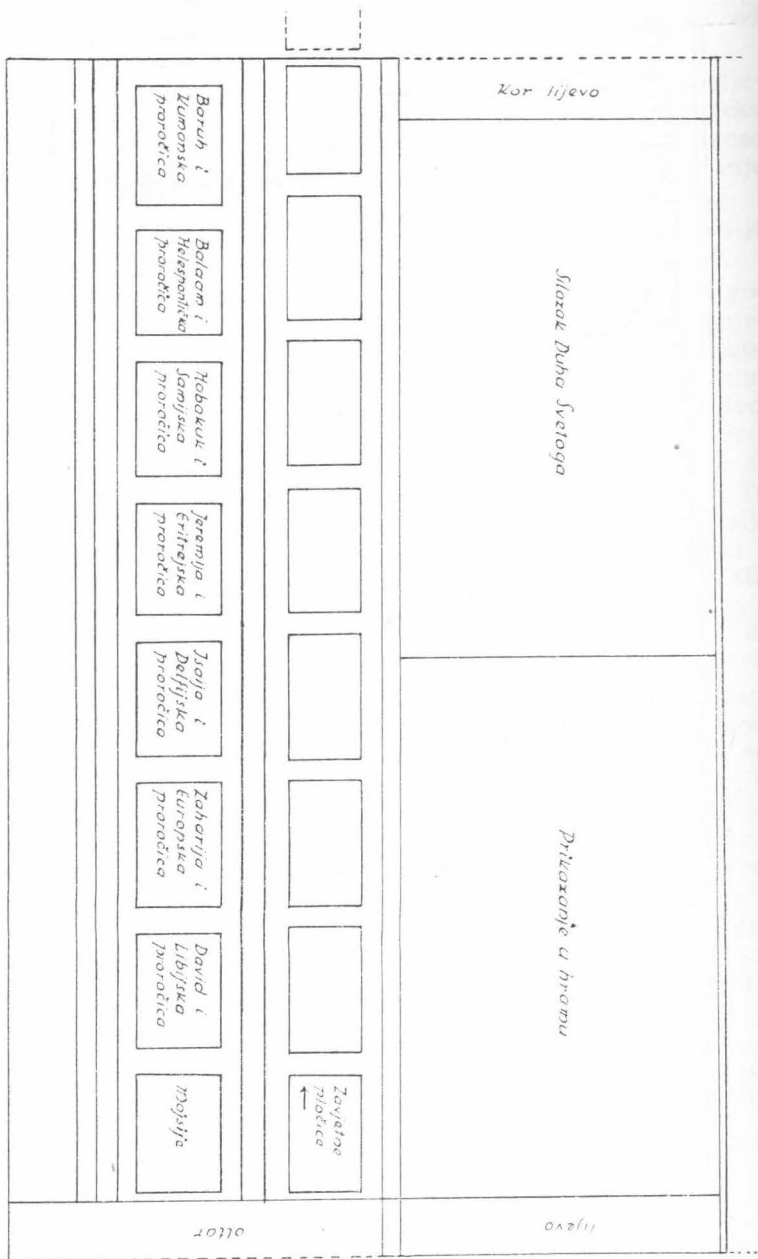
L'Assessore

A. Brajković

Proglas je objavljen na talijanskom i hrvatskom jeziku.

55. Raspored slika Tripuna Kokolje u crkvi Gospe Škrpjela (južna strana)

56. Raspored Kokoljinih slika u crkvi Gospe Škrpjela (sjeverna strana)

Albaniji; Nazaret — Madona (to je ujedno njegov prvi rad). Ostali su mu radovi: sv. Jerolim, sv. Katarina, sv. Lucija, pala Svih svetih, sv. Franjo i t. d. G. 1889. izradio je skice i kartone za zidove i strop crkve sv. Franje u Zadru.

Kao restaurator izvršio je restauriranje slika u svetištu Gospe od Škrpjela u Perastu. Restaurirao je i mnoge druge značajne slike. »Katolička Dalmacija« od 9. I. 1890, piše, da je Rossi »obnovio slike Gospe od Škrpjela i razne druge slike kao i preudesio sliku Carpaccia«.

Njegovi učenici bili su Marko Murat, kojeg je kao đaka bogoslovije u Zadru učio prve početke slikarstva te o. V. Draganja i Antonijeta Bogdanović-Cetineo.²⁾

Iz proglasa upućenog sagrađanima iz Perasta, vidi se, da su Kokoljine slike u svetištu Gospe od Škrpjela u propadanju i traže hitan popravak.

Međutim da dobijemo jasniju predodžbu u kakvu su stanju bile te slike, prije nego ih je dobio na restauriranje J. Rossi, moramo se osvrnuti na bilješke, koje je 1845. g. zabilježio kustos Narodnog muzeja u Zagrebu Mihajlo Sabljar,³⁾ u kojima je obradio Nin, Zadar, Dubrovnik, Kotor, Risan, Perast i Budvu.

Tako Sabljar za sibile i proroke kaže: «... Abraham, nad njim anđeli, jako je boja odpala.»

O grupi Mikeje i tiburtinskih sibila »... od prvog je boja skoro sva odpala.«

Kruno Prijatelj u monografiji »Tripo Kokolja« kaže na str. 16:⁴⁾ »... uspjeliji je lik proroka, koji ima u licu realistične crte, dok je kompozicija neprirodno zgusnuta, a lik sibile neuspio...«

Sabljar piše Ageu s frigijskom Sibilom: »... od njezina obraza odpala je polovica boje...«

O evangelisti Ivanu — Kokoljinu autoportretu (?): »... Kokolja sjedi s perom i knjigom u ruci..., šteta što boja s nje već odpada...«

²⁾ »Katolička Dalmacija« br. 1 od 9. I. 1890 — O. J. Rossi.

»La Domenica« anno III Zara 12 gennaio 1890 No. II. — Padre Giuseppe Rossi.

»Il Dalmata«, mercoledì 8. I. 1890.

»Il Dalmata«, mercoledì 15. I. 1890.

»Hrvatska straža« br. 82 str. 9 i 10, 1937. — O. Josip Rossi od N. Subotića.

³⁾ Mihajlo Sabljar proputovao je Hrv. Primorje, Dalmaciju i Granicu, u svrhu prikupljanja podataka i predmeta za zbirku Narodnog muzeja u Zagrebu, koje je bio kustos i jedan od osnivača. »Vjesnik Narodnog zemaljskog muzeja u Zagrebu« za god. 1870 str. 1—16.

Prilozi poviestnom razvoju čuvanja umjetničkih i kulturno-poviestnih spomenika u Hrvatskoj. Lina A. Horvat, Zagreb, 1944. g.

⁴⁾ Kruno Prijatelj: Slikar Tripo Kokolja. Izdanje JAZU. Zagreb, 1952.

57. Tripo Kokolja, Gospa sa sv. Ivanom

58. Tripo Kokolja, *Pokolj nevine djece* (detalj)

Podijeljena su mišljenja, je li to Kokoljin autoportret ili samo sv. Ivan. Kukuljević i Butorac mišljenja su, da je to autoportret, a S. Vulović i K. Prijatelj ne vjeruju u to.

Sabljar piše o Habakuku i Samiji: »...nemože se dobro poznati, kome se pismo vidi...«

Međutim nakon Rossijeva restauriranja natpis se jasno čita.

Za veliku kompoziciju »Silazak sv. Duha« Sabljar je zabilježio: »...gornji dijel ove slikarije je nješto od vlage pokvaren« (Sabljar, Perast, 30, str. 30). To isto zabilježio je i Kukuljević u »Arkivu za povjestnicu Jugoslavensku, knj. III., 1854.

K. Prijatelj u monografiji u kojoj su restauriranja uočena, piše: »...restaurator je u suštini poštovao osnovno luminističko rješenje autora. Pojedini likovi apostola spadaju u uspjelije Kokoljine realizacije...«⁵⁾

Opće je poznato, da su prilikom restauriranja sva platna iz svetišta skinuta, smotana i upućena u Zadar i nakon restauriranja vraćena u Perast.

Kukuljević i Sabljar ističu, da su sve slike od vlage pokvarene, a isto tako je točno, da je Rossi restaurirao i ostale velike kompozicije. U kompozicijama »Krunjenju Marijinom« citiraju

⁵⁾ Ibidem, str. 17.

Sabljar i Kukuljević, na temelju tradicije, da je u liku jednog premeta, a u kompoziciji »Prikazanje u hramu« u liku svećenika Simeona bio naslikan lik Andrije Zmajevića. Prijatelj vidi u liku mladog premeta Vicka Zmajevića, koji se nalazi iza Andrije Zmajevića; a zatim piše: »...svetačke figure u »Krunisanju Marije« koje kleče imaju karakter portreta, premda se ne udaljuju od Kokoljine tipologije.«

Ako se ima u vidu, da je restaurator Rossi čitava lica kod proroka oslikao, vjerujem, da se restaurator, iz nepoznatih pobuda, poslužio zadarskim potretom biskupa Vicka Zmajevića, po kome je izrađena kopija, koja se danas nalazi u sakristiji sv. Nikole u Perastu. Portret Vicka Zmajevića je (0,88 × 0,60 m) ulje, sa nečitljivom signaturom, S... Drioli (vjerojatno Salghetti-Drioli). Na poleđini okvira piše: »Darovan od Ottilia Zmajevicza župni stan dne...Perast«, a na slijepom okviru »Sr. Zmajevich chiusa 65«.

Vulović osporava, da bi na platnu »Krunjenje Marijino« bio lik Andrije Zmajevića, već da je to vjerojatno lik hiponskog biskupa sv. Augustina.⁶⁾ Usmena predaja govori, da je to lik Andrije, a kasnije vidi, i lik Vicka Zmajevića kod oslikavanja svetišta Gospe od Škrpjela nije dokumentirana, a isto tako ni uloga Vicka Zmajevića.

Poznato je, da je Andrija bio neko vrijeme župnik svetišta Gospe od Škrpjela, kao i to, da je »jus patronata« nad svetištem imala ispočetka općina Perast, da je na stropu svetišta Kokolja naslikao općinski grb, da nigdje nema traga, da bi negdje u svetištu bio slikan grb Andrije Zmajevića, poput onog u luži njegove Biskupije; da je dva puta isklesan u mauzoleju na stupovima ulaznih vratiju; da je na samoj grobnici izveden u raznobojnoj mramornoj intarziji te konačno na zlatom protkanom misnici, koja je pohranjena u crkvi sv. Nikole.

Isto tako je poznato, da je Vicko Zmajević, kao zadarski biskup, dao sebi načiniti grobnicu u Gospi zdravlja u Zadru, a svoj grb postavio čak i u sv. Donatu, prilikom restauriranja i otvaranja novih vratiju odnosno prolaza, s ovim natpisom: »PRESBYTERIS POPVLO PORTAM PIETATE PARAVIT – PRAESUL PAVDE PATRI PIETATE PARI MDCCXXXII«

Bile su restaurirane i slike na stropu svetišta. Navodno jedina slika, koja nije bila restaurirana, jest ona »Rodenja Marijina«... vjerojatno zbog vrlo lošeg stanja sačuvanosti i zbog vlage, koja je dobrim dijelom isprala boju... i ta nam slika pomaže ipak u analizi.«⁷⁾

Moglo bi se postaviti pitanje, zašto ne bi bila ta slika restaurirana, kada znamo, da su naslikani čitavi dijelovi slika sa kojih je otpala boja.

⁶⁾ S. Vulović: Gospa od Škrpjela, str. 29.

⁷⁾ Prijatelj o. c., str. 17.

Rossi, završivši svoj rad na restauriranju svetišta Gospe od Škrpjela, postavlja na lijevom oltaru svoje »Bezgriješno začec«. (ulje, platno 1,44 × 0,74 m), koje je signirao: FR. JOSEPHUS ROSSI PINXIT 1886, što nam daje jasnu predodžbu njegova prinosa kolorističkom restauriranju svetišta Gospe od Škrpjela.

Ne možemo se zaustaviti na Kokoljinim radovima samo u svetištu Gospe od Škrpjela, već je potrebno osvrnuti se i na ostale njegove radove.

A u t o p o r t r e t (ulje, daska), za koji je Kukuljević zabilježio, »... žalibože oštećena je ova slika veoma od vremena.«⁸⁾ Slika je bila pozajmljena, za kratko vrijeme, Narodnom muzeju u Zagrebu god. 1853. radi snimanja. S. Vulović kaže: »... i ova je slika jednoć resila Perašku općinsku vijećnicu, nego općina uz redovitu priznanicu posudi je pok. majoru Mihajlu Sabljaru, za znanstvene svrhe, a poslie nemogla je do danas dobiti natrag uz čestu pisaniju. Grehota!!« Slika je preko tridesetak godina bila u Zagrebu.

P r o b u d e n j e m r t v a c a i Č u d o s v. A n t u n a, ulja na platnu, također su bili u vrlo lošem stanju. Sabljari navodi: »... obe ove slikarije od Kokolje jesu malo popravljene od najvešte ruke dakle je i zlo izpalo, jer se na mestih gdje ništa popravljeno nije, vidi da je tu stara ova slikarija mnogo liepša nego popravljeno djelo — kao da su boje potamniele.«⁹⁾ To isto navodi Kukuljević pozivajući se na Sabljara priopćenja.

Tko zna, koji su sve restauratori restaurirali te slike! M. Sabljari zabilježio je, da je u crkvi sv. Nikole »... slika od lievog oltara dobra ali s jednim maćem, to jest u purgatorijumu su nekoliko osoba gdje je jedna gola ženska stala, tu je gosp. parok i abbate Mazarović s jednim oblakom tako sam pokrio, da se od te ženske ništa ne vidi, nego mjesto nje zločesto načinjeni oblak, koji sad svu sliku kvari. Nad čistilištem nosi leteći anđjel golog mladića, od zada se vidi varoš. Gori u znaku sv. Trojstva, a lievo do njega sv. Marija. Oblak prorokov je s uljenom bojom načinjen.« Srećko Vulović pak navodi: »Balović u navedenom svom dielu str. 54. žali, da već u njegovo doba vlaga i vrijeme mnoge od tih okvira pokvarilo je i uništo. (Slike danas u galeriji svetišta Gospe od Škrpjela op. p.). Rodoljubnom i pobožnom namjerom, da spasi što je još moguće spasiti, naš blagorodni sugrađanin knez Franjo Visković, nadzornik A. U. Društva Lloyda od nekog vremena svojom vlastitom rukom popravlja te stare znamenite slike i već strukovnjačkom vještinom liep ih je broj popravio i ponovio, i tako spasio ovu dičnu

⁸⁾ Kukuljević: Arhiv za poviestnicu jugoslavensku, knj. III. od 1854.

⁹⁾ M. Sabljari: Budva VII. 37 str. 55. Rukopis u Konzervatorskom zavodu u Zagrebu.

59. Kokoljina rodna kuća u Perastu

sbirku, koja spominje milosti B. D. i junaštvo naših praotaca. Evala mu — i B. D. trud mu preobilno nagradila.«¹⁰⁾ A da ne govorim o potpunom uništenju dviju slika iz crkve sv. Nikole i to pape Grgura (ulje platno, $0,97 \times 0,765$) rad Tizianove škole i Pietà, iz 17.—18. st. (ulje, daska, $0,63 \times 0,73$), koje je 1932. g. restaurirao neki stranac, čije ime do danas nisam mogao saznati, a koji je osim toga »restaurirao« i slike u kotorskim crkvama.

Vulović sumnja, da su »Probuđenje mrtvaca« i »Čudo sv. Antuna« radovi Kukulje, jer da »na istim nema ozbilnosti i živahnosti boje, što se opaža na radovima samog Kukulje.«¹¹⁾

To stanovište je, po mom mišljenju posljedica uređivanja restauriranih slika u svetištu Gospe od Škrpjela i to ne samo za ove, već i za ostale slike T. Kukulje.

Slika »Pomorska škola Marka Martinovića«, koju neki pripisuju Kukulji, po bilješkama Sabljara je: »... vrlo

¹⁰⁾ S. Vulović: o. c. str. 34.

¹¹⁾ Ibidem, str. 109.

začadana, dokle se oko stola dobro ne pozna«²¹⁾ Slika je poklonjena općini peraškoj od porodice Martinović početkom 19. st. U članku u «Gazetta di Zara» od 4. IX. 1832. navodi se, da se Marko Martinović dao slikati, ali ne kaže od koga. U istom članku se govori o Kokolji kao slikaru, ali mu se ne atribuiraju taj rad, kao što nije sklon ni K. Prijatelj, sa čijim se mišljenjem potpuno slažem.

Slike »S v. I v a n K a p i s t r a n« i »S v. P a s k a l« usvajaju se kao Kokoljini radovi, dok se »Posljednja večera«, za koju Sabljar navodi da je »potamnijela«, dovodi u sumnju.

Od signiranih radova je »Sv. Obitelj« u Galeriji na Cetinju, a od nesigniranih jedna slična »Sv. Obitelj« u muzeju istoga mjesta.

»Petnaest otajstava Gospe od Ružarija« u Zmajevićevu mauzoleju neosporno su Kokoljino djelo i sigurno je da je ova slika restaurirana. S. Vulović kaže: »...svakako ove krasne tablice, premda od vremena mnogo su pretrpjele različitom su rukom naslikane«.¹³⁾

I za »Portret Bujovića« je isto tako sporno, da li je to rad T. Kokolje.

Atribuiraju se Kokolji i slijedeći radovi:

»Gospa Ružarija sa sv. Antunom Padovanskim i sv. Dominikom« ulje, platno, vel. 0,985 × 0,820 m, koja se nalazi u pinakoteci u Prčanju.

»Sv. Franjo«, ulje, platno, vel. 0,640 × 0,510 m, koja se nalazi u sakristiji sv. Nikole u Perastu.

Sklon sam mu atribuirati »Gospu Ružarija« (ulje, daska), koja je pripadala crkvi Gospe anđela na Verigama, a danas se nalazi u sakristiji crkve sv. Nikole u Perastu.

Isto tako bliska je Kokolji »Madona s djetetom i svecem«, ulje, platno, vel. 0,500 × 400 m u privatnom posjedu.

Neosporno je rad T. Kokolje »Pokolj nevine djece« ulje, platno, duž. 5,280 vis. 0,728 m, koja je preko 100 godina bila spremljena u ormaru, a u kolovozu 1956. izložena u galeriji svetišta Gospe od Škrpjela. Slika je veoma oštećena, ali restauratorska ruka nije imala udjela, i zato nam je taj rad sačuvan izvorno. Kompozicija je podijeljena u 5 grupa, svjetlog kolorita. Da li je to platno bilo postavljeno na koru ili nije, kada je ta slika skinuta i zašto, dosad se nije moglo utvrditi. Taj rad Kokolje se razlikuje potpuno od slikarija u svetištu i drugih, a blizak je načinu rada, kojim je rađena Gospa od Ru-

¹²⁾ M. Sabljar: o. c., str. 53.

¹³⁾ o. c., str. 109.

žarija iz crkvice Gospe Anđela sa Veriga i drugim radovima, koji se atribuiraju Kokolji.

Ni jedan od ranijih pisaca kao Balović, Bašić, Sabljari, Kukuljević ne spominju taj rad prije restauriranja crkve. Ne spominju ga ni poslije restauriranja Visković, Butorac, ni Prijatelj.

Kokoljine freskoslikarije nisu doživjele nikakova restauriranja, već one propadaju i nestaju.

Kukuljević, Vulović, Butorac, Prijatelj i drugi analiziraju potpisanu freskoslikariju u crkvi sv. Ane nad Perastom. Vulović kaže: »... premda je ova slika dosta od vlage i vremena pokvarena, ipak se vidi, da je radnja početnika, te je lasno da je Kokoljić izradio još kao dječak prije nego je otišao u Italiju učiti slikarstvo«¹⁴⁾ a to i ostali potvrđuju.

Od tvrđave sv. Križa do crkvice sv. Ane bile su sazidane dvije postaje i slikane freskoslikarijama Tripa Kokolje. Danas se vide samo ostaci jedne postaje.

Zatim se spominju freske u kućnoj kapelici Andrije Zmajevića na oltaru i zidovima »... a vjeruju da je luža imala bogati dekor«¹⁵⁾

I danas postoje freske u luži biskupije Zmajevića. U razrušenoj prostoriji bez vratiju, malne ogođelih zidova, vide se ostaci zidnog dekora, razni dekorativni elementi i dječeačke glave a 1955. g. vidjelo se i cijele putte. Ti zidovi sistematski otpadaju, i na zemlji se nalaze ostaci otpalih fresaka.

Plafon luže je najbolje sačuvan, a na južnoj i sjevernoj strani, u stropnim udubljenjima, vide se zmajevi raširenih krila, dobro ukomponiranih u crtežu. Nad glavom svakog krlatog zmaja naslikana je zvijezda. Ti grbovi Zmajevića lijepog su kolorita.

Uz ove freske treba povezati i one ostatke fresaka u crkvi sv. Ivana, i time bi bilo apsolutno moguće praviti analizu Kokoljinih fresaka, koje su od neospornog značaja.¹⁶⁾

Kokoljine freske u biskupiji Zmajevića od prošlog stoljeća — kada je biskupija bila otkrivena iz uobičajenih razloga »da krov propada« kao što je slučaj kod svih ostalih građevina u Perastu, koje su danas postale »kućestine« — stalno su u propadanju i uvijek se to samo — konstatira! Trebalo bi freske u kapelici kao i luži biskupije skinuti sa zidova i nakon restauriranja pohraniti ih u Perastu.

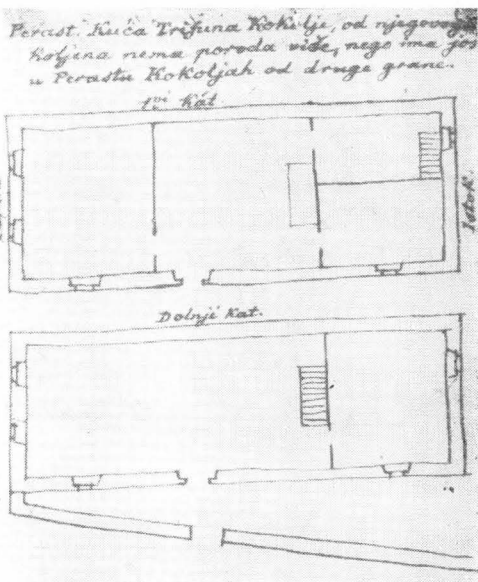
U pogledu biografije Tripa Kokolje, osim datuma njegova rođenja i smrti, izvađenih iz matičnih knjiga, imamo još bilješku od Sabljara, koji navodi:¹⁷⁾ »... kuća Trifuna Kokolje. Od

¹⁴⁾ o. c., str. 112.

¹⁵⁾ K. Prijatelj: o. c., str. 19.

¹⁶⁾ Ibidem.

¹⁷⁾ M. Sabljari: Perast, KZH 30 str. 30.

60. Sabljar, Tlocrt
Kokoljine kuće u Perastu

njegovoga koljena nema poroda više nego ima još u Perastu Kokoljah od druge strane« Kukuljević pak kaže: »... napokon imamo još primjetiti, da se u Perastu i danas nalazi stara kuća Kokoljićeva, na jedan kat visoka, koju drže i sad potomci istoga imena. Ovo nas čini misliti, da je naš slikar bio valjda čovjek imućan i u svom gradu ugledan, te ga je to možebit ponajviše držalo postojano kod kuće.«¹⁵⁾)

Kuća Tripa Kokolje, koja je u posjedu obitelji Montaldi-Montani, nalazi se u starom dijelu Perasta u liniji biskupije Zmajevića, a blizu kule Martinovića u staroj Veljoj ulici. Zadržala je svoj stari izgled iz Kokoljina doba, s nekim manjim preinakama u unutrašnjosti stepeništa. Frontalno je ograđena zidom, ima svoje puškarnice i ugrađeni bunar, a krov joj je zidan na jednu vodu.

Sve te iako sitne podatke treba uvažiti, jer slikar Tripo Kokolja zaslužuje da se ponovo vratimo analizi njegovih djela i da mu damo dostojno mjesto u krugu dalmatinskih slikara, te da sakupimo sve podatke o njemu navlastito o njegovu životu u kojemu ima još mnogo praznina.

¹⁵⁾ Kukuljević: o. c.